

דאליזזר

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

נושא השבוע: נישואין (נב)

ד' כסלו תשפ"ד 1500 (שנה כט')

הפטרה: "משא דבר" (מלאכי א')

פרשת תולדות

"ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקוזהו את רבקה.. אזות לבן הארמי לו לאשה" (כח, כ)

לכאורה נראית המילה "לו" מיותרת, די היה לומר "בקחתו את רבקה... אחות לבן הארמי לאישה"? יש להסביר ולומר כי ישנם לצערנו אנשים שנושאים אישה למען אנשים אחרים, כלומר שרוצה שאשתו תתייפה כדי שחבריו וקרוביו ישבחוהו על יופייה, ואף האישה מתייפה מחוץ לבית מחשש מה יאמרו עליה הבריות, אולם יצחק אבינו לקח את רבקה לו לאישה, שמתאימה לו ולא כדי להרשים באמצעותה את אחרים....

(תורת הפרשה)

"ויהאב יצחק את עשיו כי ציר בפיו ורבקה אוהבת את יעקב" (כח, כז)

מדברי הפסוק משמע שיצחק אהב את עשיו בלבד, וכיצד לא אהב את יעקב שהיה האדם השלם, הנבחר שבאבות? ואילו רבקה אהבה רק את יעקב שהיה צדיק ולא את עשיו שהיה רשע, כיצד היא אינה אוהבת את שניהם, הלא בניה הם?

אלא אמרו חז"ל: כל מקום שכתוב "את" - בא לרבות, לפי זה יצחק אהב את יצחק וזה בא לרבות גם את יעקב, אלא שאת עשיו אהב יותר מתוך שרצה לקרבו השקיע בו יותר והיכן שמשקיעים ונותנים את תשומת הלב - אוהבים יותר. ואילו רבקה אהבה "את" יעקב, משמע שגם את עשיו, אלא שאת יעקב אהבה יותר.

(מעין השבוע)

"ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו ויצוהו... לא תקח אשה מבנות כנען" (כז, א)

אומר "החפץ חיים": התורה מדגימה כאן בפנינו כיצד ראוי לאב לפנות אל בנו אם ברצונו להשפיע עליו שילך בדרך הישר, עליו לנהוג בדרכי נועם ובעדינות רבה ולא בהתפרצויות של כעס ורוגז המשיגות בדרך כלל את התוצאות ההפוכות. גם יצחק אבינו נהג כך כלפי יעקב בנו, לפני שהציג באזניו את הדרישה הגדולה שהוא דורש ממנו, פנה אליו תחילה במילים חמות והעניק לו ברכת אב ורק משנוצר הקשר הנפשי העמוק והאווירה הרצויה, השמיע באזניו את בקשתו המעשית "לא תקח אשה מבנות כנען" (הדרה של תורה)

מעשה שהיה לא מוותרים על מה שיש בגלל מה שאין (הרב מרדכי רוט)

לפני מספר חודשים ישב מולי יהודי שהיה נראה שבור מאוד, "תן לי כוח לעבור

את התקופה הקרובה, אני הולך להיפרד סופית מאשתי בעוד כחודש, אני יודע שזה

דבר לא פשוט אך אני פשוט מוכרח, אפילו ממש חייב".

ניסיתי לגשש ושאלתי: "מדוע אתה חייב? אני בטוח שאתה יודע שזו החלטה גורלית לחייך...", "כן אני יודע", הוא השיב וסיפר לי את סיפורו.

"אני בן 39, יש לי 7 ילדים, התחתנתי בגיל מאוד צעיר. לא ידעתי מה זו אישה, איך צריך לכבד ולהתנהג אליה, מה זה בית ואיך הוא צריך להתנהל? אני מגיע מחסידות שבה מתחתנים מוקדם, מי שנשאר רווק בגיל 19 מתחילים קצת לדאוג לגביו. אני ברוך השם בגיל 19 כבר התחתנתי ובגיל 20 כבר החזקתי בידי את ילדי הראשון. בשנה הראשונה לנישואין שלנו חיינו באהבה ובשלווה. אך מהשנה השנייה היו מספר דברים מאוד משמעותיים אצל אשתי שממש הפריעו לי והפרו את שלווה חיי.

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * **לא לעיין בזמן תפילה** * שקיעה 4:39-4:41 * סוף זמן ק"ש 8:15-8:19

כניסת שבת: 4:21 יציאת השבת: 5:11 יציאת ש"ת: 5:44

התחלתי להעביר ביקורת עדינה לאשתי, על שהתנהגות ... מפריעה לי, אך שום דבר לא עזר, אמרתי שוב ושוב ושום דבר לא עזר.

אט אט החלו הוויכוחים והצעקות, כך נמשך הדבר שנים. אני מעיר על מה שמפריע לי מאוד, אשתי הייתה צועקת ואני צועק בחזרה, בקיצור 'ששון ושמחה', בערך כל יומיים. ניסינו ללכת ליועצים ושום דבר לא עזר. דווקא בגלל שאני כן יהודי מאמין בהשם הייתי בוכה לקב"ה שיעזור לי למצוא את המאחד בינינו ולא המפריד, מרוב המריבות שכחנו כבר שיש בינינו דברים מאחדים וטובים.

אחרי מריבה גדולה, החלטתי שאין לי כוח להמשיך בצורה כזו ופתחתי תיק ברבנות. בכיתי לילות, אמרתי לעצמי יש לך 7 ילדים מה אתה עושה? אך הרגעתי את עצמי ואמרתי שאין מה לעשות, זה שהילדים רואים אותנו רבים זה הרבה יותר גרוע מהצעד שאני רוצה לעשות. זהו, אני פה לפניך שתיתן לי את הכוחות לעבור את התקופה הקרובה."

אני לא יועץ נישואין אלא מטפל רגשי, אך אמרתי לעצמי אנסה את כוחי בשמירת הקן המשפחתי. 7 ילדים להורים גרושים זה מצב לא פשוט וגם לעבור מסכת גירושין זו טראומה לא פשוטה, גם להורים עצמם. אני לא יכול להעלות על הכתב כמה סבל חווים אנשים גרושים. אנשים עושים צעדים שאחרי כן הם מתחרטים עליהם אבל קשה לחזור מזה.

אז לפני צעד כזה גורלי שהוא רוצה לעשות, אנסה לגשש באפלה אולי אצליח לעזור להם, אמרתי לעצמי. שאלתי אותו 'אתה מוכן אולי לנסות ולתת עוד צ'אנס אחרון?', "עזוב, את זה כל היועצים כבר אמרו לי, יש תאריך לגט", אמר. בכל אופן שאלתי שוב: "בוא תנסה, אם לא תצליח אני אהיה איתך בכל תהליך שתחליט", "בוא נגיד שאני מוכן, מה יש לך להציע?" הוא שאל.

"אתה יכול לנסות לקחת חמש דקות מעצמך ולכתוב בצורה אובייקטיבית דברים טובים שיש באשתך ודברים שכן יכולים לחבר בינך ובינה".

הוא החל לכתוב ברצינות, עברו עשרים דקות והוא עדיין כותב וכותב.

הסתכלתי בפתק ולא האמנתי למראה עיניי, "כל כך הרבה דברים טובים יכולים לחבר ולאחד אותך ואת אשתך ואתה רוצה להיפרד?" תמהתי.

אתה בוחר לשרוף את מה שיש בגלל מה שאין? אתה רוצה לשרוף את חיי הנישואין שלך ולצער את הילדים בגלל כמה דברים שאין לך והחלטת שאתה לא מוכן לוותר עליה? למרות שאני מאמין שהם מפריעים לך מאוד.

למה אתה בוחר לעשות זאת? בתהליך נכון ובהדרגתיות תוכל להתחבר לחלקים הנפלאים שיש באשתך ופשוט להשלים עם הדברים שלא הכי נוח לך איתם. עם כל אישה שתתחתן יהיו לה חסרונות שיפריעו, אחד יותר ואחד פחות, אך בכל אדם תמצא חסרונות".

עשינו רשימה של מה שיש לו כרגע ומה יכול להיות לו אם הוא יתחיל לשנות את הגישה שלו. ואת הרשימה של מה הוא עלול לאבד ולשרוף אם הוא יתגרש והמשפט הזה קיבל משמעות גדולה.

"אז נכון שיש לאשתך דברים שמפריעים לך מאוד ומציקים לך, אבל אתה יכול לבחור להשלים אם זה ולהתמקד במה שיש ובחלקים החיוביים שבה", אמר הרב מרדכי רוט והוא הסכים....

ויש הורים שמפסידים את הילדים שלהם בגלל שהם כל הזמן מסתכלים על מה שאין בילדים, את החסרונות שלהם. החלום שהם חלמו לראות את הילדים שלהם לא בדיוק מתגשם, ואז מתחילים להעביר ביקורת לילדים ללא הרף עד שהילדים בסוף עוזבים את הבית ונושרים. הם הפסידו את הילדה שלהם בגלל שהם התמקדו במה שאין ולא במה שיש.

אנחנו גם יכולים להפסיד את עצמנו, לחיות ולהרגיש חיים אומללים, בגלל שאנחנו שורפים את מה שיש בגלל מה שאין לנו. אנחנו בוכים ומייללים מה אין לנו בחיים, כמה חסר לנו את זה ואת זה ואת זה... במקום לשמוח על מה שכן יש לנו ובכך אנחנו מפסידים ולא נהנים מהיופי שיש בחיים.

אנחנו יכולים להגיד לעצמנו שנים רבות כמה אנחנו לא טובים, לא בסדר, רק לא ולא, ומרוב הביקורת האין סופית אנחנו שורפים את מה שיש לנו, את הדברים הנפלאים שקיימים בנו.

לא שורפים את מה שיש בגלל מה שאין, השתמשו בכלל הוזה בכל מקום – בחיי הנישואין, ביחס לילדים ובמבט הכולל על חייכם ועל מה שיש לכם, אם תעשו תמיד מאזן של רווח מול הפסד אתם

תשימו לב שעל פי רוב אנחנו מפסידים כל כך הרבה אור וטוב בעולם, בגלל שאנחנו בוחרים להסתכל רק על האין ולא על מה שיש.

ב"ה אותו אברך שהיה אצלי חי חיים מאושרים ושמחים עם אשתו וילדיו. אז נכון, עדיין קשה לו להשלים עם כמה דברים שמפריעים לו אצל אשתו, אך הוא בחר לא להרוס ולשרוף את מה שיש בגלל מה שאין. ההחלמה לוקחת זמן ודורשת תהליך, אך הוא התחיל להתמקד במה שיש עד שהוא בסוף ישכח את מה שאין.

כיצד בוחרים בנזק לנישואין?

פינת ההלכה

א. צריכים כל בחור ובחורה שנמצאים בשידוכים להתפלל להקב"ה שיזמן להם את הזיווג ההגון והטוב ביותר עבורם, בריא ושלם הולך בדרך ה', ירא שמים ובעל

מידות טובות (גמ' ברכות ה', ולחזונה לרב אבנר קוואס עמ' 75, זוגיות עם רגש לרב מיכאל לסרי עמ' 22, המדריך לנישואין מאושרים לרב זמיר כהן עמ' 216).

הפגישות

ב. קיבלנו הצעת שידוך וביררנו על המועמדות וההצעה נראת מתאימה, אז נפגשים. הפגישות צריכות להיות תכליתיות מתוך כוונה לבדוק התאמה בתחומים שונים: "בשיחה" וב"מראה", בהשקפות ורמה רוחנית, בחינוך ילדים, באופי ובמידות (ולחזונה עמ' 24, המדריך לנישואין מאושרים עמ' 206, זוגיות עם רגש פ"י).

ג. אם במהלך הפגישות מתגלים לנו נתונים חדשים משמעותיים ובעייתיים, יש לעצור את השידוך עד לבירור הדבר ואז מתייעצים עם מומחים ואנשים גדולים כדי לקבל החלטות נכונות ולא לעשות טעויות כגון:

* בעיה רפואית - מום גופני, מום נפשי או בעיה תורשתית שלא נכרת לעין. דברים אלו מצריכים דרישה וחקירה כדי להבין היטב את המאפיינים של המום הזה והאם זה תורשתי ויכול לפגוע בילדים שייוולדו. אנו צריכים לשקול היטב האם אנו מסוגלים להכיל את המומים ולהתמודד עם החיים בצילם? ועד כמה אנו מוכנים להקריב מעצמנו לעניין זה? (ולחזונה עמ' 37).

* בעיית התמכרות - לעיתים מתגלה שהמועמד היה בעבר בחברת אנשים שלילים או השתמש בסמים וכעת הוא מצהיר: "זה נגמר", "הפסקתי עם זה לפני שנים רבות והכל השתנה", הצהרות מעין אלו צריכות להיבדק באופן יסודי ומקיף, מכיוון שהדברים עלולים לעלות ולצוף שוב, בפרט בזמן משבר, מצוקה כלכלית או בעיה בזוגיות ויהיה קשה להתמודד עם זה (ס). דוגמא ממעשה שהיה: מעשה בגרושה בעלת תשובה שחיפשה בעל תשובה לנישואין, לבסוף הוצע לה כזה שקובע עיתים לתורה ונראה כמקפיד על קיום התורה והמצוות. היא לא חקרה על עברו ואמרה לעצמה "אם הוא חוזר בתשובה, אז הכל בסדר וכל מה שהיה בעבר איננו, שהרי הוא חזר בתשובה". הם התחתנו, בתקופה הראשונה הוא היה בעל נהדר מכל, מתחשב, מפרגן וכדו' אך כשהגיעה תקופה שהיו חיכוכים ביניהם והוא כפורקן חזר לסמים שהיה מורגל בהם בעבר וזה גרם למיובות גדולות יותר. כשהתברר לאשתו המצב הוא הלך לגמילה. במשך השנים נולדו להם ילדים כשהוא נופל לזה מידי פעם וכל חייו הנישואין שלהם בעליות וירידות.

קורה שהמועמד הסתבך בחובות גדולים וכעת הוא מקווה שבעזרתה של האשה ועם פתיחת חייו החדשים הכל יסתדר, ולכן כדאי לבדוק מה היו הגורמים להצטברות החובות כי לפעמים מדובר באופי כזה שגורם לו להסתבך בחובות אין סופיים (ולחזונה עמ' 37).

גם אם היה עוסק בעבר בהימורים זהו "וירוס" שעלול להתעורר מידי פעם (ולחזונה עמ' 37). * בעיות באופי - אם התגלה בפגישות שבנזק הזוג כעסן ועצבני או חוצפן ועז פנים אלו מידות שקשה לחיות איתם וצריך לחשוש ולשאול את עצמנו כיצד יתנהג כשאני אהיה "של" והוא יהיה בסביבתו הטבעית, כי להתחתן ולחיות עם אדם בעל מידות כאלו זה פרויקט (ולחזונה עמ' 53).

וכן אם בפגישות הוא מדבר בלשון לא נקיה זה מעיד על תוכו, ובזמן משבר הוא עשוי להשתמש בשפה זו כנגד אשתו והילדים (ס).

ד. שידוכין של גרוש עם גרושה צריכים להיות מאוד זהירים ויש לבדוק את ההצעה ביסודיות רבה, וגם מספר הפגישות צריך להיות רב יותר משידוך רגיל של רווק ורווקה, כדי לבדוק את ההצעה על כל היבטיה בצורה מקיפה ועניינית (ולחזונה עמ' 79).

ה. הנושאים העיקרים שיש לשים לב אליהם בזיווג שני בנוסף לנקודות שיש להקפיד בשידוך רגיל: * גישור והפקת לקחים ממערכות נישואין קודמות - צריך לבדוק מה היתה הסיבה לגירושין הקודמים כדי ש"הסיפור" לא יחזור שוב על עצמו בנישואין הנוכחים.

אסור לנו לשכוח שהנטייה הטבעית של הגרושה לתלות את הסיבות לגירושין בצד השני ו"לזרוק" עליו את ה"תיק", לכן יש לבדוק את הסיבה האמיתית ולא להאמין בעיניים עצומות לכל אמירה. **הצעת פתרון** : אנו מציעים לבקש מבן/בת הזוג הגרוש את תיק הגירושין שלו מהרבנות, שם נוכל למצוא קרוב לוודאי את הסיבה האמיתית לגירושין (מחלקת המחקר של העלון).

דוגמא ממעשה שהיה: בחורה בוגרת סמינר נישאה לבחור ישיבה ולאחר החתונה התברר שהוא סובל ממחלת נפש בשם מאניה דיפרסיה, היא ניסתה ל"סחוב" אך לא החזיקה מעמד והיא החליטה להתגרש כשבזרועותיה תינוקת בת חודש. מצבה הכלכלי היה רעוע ביותר... היא היתה מס' שנים בשידוכין ואז הוצע לה גרוש טרי (+2 כשהילדות אצל האמא). הם נפגשו מס' קצר של פגישות כשהוא מכיל אותה כשהיא מספרת לו את כל תלאותיה מנישואיה הקודמים, והיא מכילה אותו כשהוא מספר על "מעלליה" של גרושתו וכמה הוא סבל. בכל פגישה הוא הביא לה ולבתה מתנה יפה... וכך קנה אותה. הם החליטו להתחתן... החתונה היתה מפוארת מאוד באולם יוקרתי כמי שאומרים "מצאתי את זיווגי לעד". לאחר החתונה הם עברו לגור בדרום הארץ, והיא הפקידה בידו את כל הכסף שחסכה במשך השנים שהייתה "שותפים" ואז התברר כי הוא "פותר בעיות" ע"י מכות וכך הוא שומר על "שלום בית" ובכך הוא ממשיך את ה"מסורת" שלו מנישואיו הקודמים. ועוד, בגלל שהיה גרוש טרי, היו לו רגשות כלפי גרושתו כרגע הם נמצאים בהליכי גירושין לאחר שהיו נשואים חודשים ספורים בלבד ... היא תצטרך לרדוף זמן רב כדי לקבל את הכסף שהביאה עימה והפקידה בידו.

* **ילדים לא משותפים ומשותפים** - כל בן או בת זוג צריכים להכיר את הילדים של הצד השני כדי שיוכלו להסתדר איתם, כי פעמים הילדים עשויים לגרום להיפרדות החבילה, כיוון שאינם מוכנים לקבל את האבא או האמא החדשים (ולחטונה עמ' 84-82).

* **מקורות הכנסה** - חשוב לברר האם הצד השני עובד ואלו מקורות הכנסה יש לו כדי לכלכל את המשפחה בכבוד. אם התברר שהמועמד לא עבד מאז גירושיו ולא חסך כסף ולא היה לו סדר יום ברור וקבוע, אז יש לבחון את הקשר מחדש ואסור להתחתן על סמך הבטחות והצהרות עתידיות שעוד מעט הוא יהיה מסודר.

עניין החובות הוא עניין מכריע. קורה ואחד הצדדים שקוע בחובות גדולים, אין להיכנס למערכת תובענית זו. תשלום "מזונות" הוא קנה מידה להתנהלות כלכלית, אם נוכחנו לדעת שהוא לא מסוגל לשלם אותם והצטברו לו מזה חובות רבים, זה צריך להדליק נורה אדומה.

* **הסכמי ממון** - בני זוג מגיעים עם רכוש, אותו צברו במשך שנות חייהם, אף אחד מהם מהם לא מעוניין לחלק את ממונו עם בן הזוג אלא לשמור את זכויותיו לעצמו. מה גם אם חלילה הזיווג יתפרק הם יחסכו מעצמם את המלחמות האינוסופיות על הרכוש והממון, ולכן יעשו ביניהם הסכם ממוני אצל עורך דין.

באופן עקרוני ההמלצה היא שכל אחד יישאר עם החשבונות הישנים שלו בנפרד כיוון שלשני הצדדים יש מחויבויות, אסור שצד אחד ירגיש מנוצל שהוא משלם את החובות של השני, ולכן כדאי לפתוח חשבון בנק שלישי משותף לשם יופקד הכסף המשותף (ולחטונה עמ' 86).

ו. בשידוכי גרושים מומלץ לא לקבל הצעה של גרוש טרי כיוון שהוא טעון ברגשות כאלה ואחרים כלפי הבן/בת הזוג הקודמים, דבר שיכול להעיב על הקשר החדש שמתפתח ויכול להביא שוב לגירושין [צריך להמתין פרק זמן עד שהרגשות יכהו ואז אפשר יהיה לפתוח דף חדש] (מחלקת מחקר של העלון).

החזרה לחינשא

ז. לפני שאנו אומרים "כן", עלינו לשאול את עצמנו מס' שאלות:

1. האם אני רואה בבן/בת הזוג שמולי דמות חיקוי לילדים ?
2. מוכנות לסבול בשביל הצד השני - כלומר האם אני מוכן/מוכנה "להכיל" את הרצונות של השני אפילו שזה לא מתאים לי? [האם אני מוכן לא להתרגז מהצורך שלה מפינוק, לתמוך בה במצבי לחץ, לתת לה את תשומת להב שהיא צריכה למרות שאני עייף וממוטט...]

דוגמא ממעשה שהיה: סיפר הרב קוואס שאחרי 6 פגישות הוא הציע לאשתו נישואין היא הסכימה והוא הלך להודיע לרב: "כבוד הרב, מגיע לי מזל טוב, מצאתי כלה!", הרב קם מהכיסא הרים את קולו ושאל: "אתה בטוח שזאת זאת?", "אני חושב שכן" עניתי. שאלו הרב: "אתה מוכן לסבול בשבילה?", עניתי: "עוד לא התחלתי להינות בשבילה" ... חשבתי כמה דקות ואמרתי: "אני מוכן לסבול בשבילה" ורק אז הוא אמר לי: "מזל טוב" (ולחטונה עמ' 69-68).

3. שחזור שלבי ההכרות -האם השיחות היו זורמות ונעימות?, האם לפני הפגישות התרגשנו או חשנו הכרח לצאת? כשחשבנו אחד על השני האם חשנו נעימות או אבן על הלב? האם ההשקפות זהות ותואמות ויש הסכמה על רוב הנושאים? האם המשפחות בריאות בגופן ונפשם?
אם ענינו על כל השאלות בחיוב אז ניתן לומר "מזל טוב"!

דרוש מפיץ ללא תשלום לחלק את העלונים בחלק מבתי הכנסת באזור ב' אשדוד טל: 08-8644452

טל: 08-8644452 אתר העלון: haihud.ashdod@gmail.com דוא"ל: alohnhaihud.co.il